

**MREŽA ORGANIZACIJA OSOBA SA INVALIDITETOM
UNSKO-SANSKOG KANTONA**

ANALIZA PRISTUPAČNOSTI JAVNIH OBJEKATA I USLUGA NA PODRUČJU OPĆINE BOSANSKI PETROVAC

Mapiranje provedeno u saradnji sa OSCE-om

Terensko mapiranje:
26. oktobar 2026. godine, Bosanski Petrovac

Članovi terenskog tima:

Ispred Mreže organizacija osoba sa invaliditetom USK:

Samir Đulić
Hasan Kovačević

Ispred OSCE-a:

Slobodanka Radić

Autor analize:

Samir Đulić

Oktobar 2026. godine.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR PRISTUPAČNOSTI	4
2.1. Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom – član 9.	4
2.2. Federalna uredba o prostornim standardima i sprečavanju arhitektonsko-urbanističkih prepreka	5
2.3. Zakon o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona	5
2.4. Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH 2025–2030.	6
2.5. Značaj pravnog i strateškog okvira za mapiranje	6
3. CILJ I METODOLOGIJA MAPIRANJA	6
4. POJEDINAČNI PREGLED MAPIRANIH OBJEKATA	8
5. ZBIRNA ANALIZA REZULTATA	13
5.1. Osnovna fizička pristupačnost je najrazvijeniji segment	13
5.2. Pristupačan ulaz nije isto što i pristupačan objekat	13
6. VERTIKALNA PRISTUPAČNOST KAO ZNAČAJNA PREPREKA	14
7. PRILAGOĐENI TOALETI KAO ČEST NEDOSTATAK	14
8. ŠALTERI I PRIJEMNI PROSTORI	14
9. SENZORNA I KOMUNIKACIJSKA PRISTUPAČNOST – JEDAN OD NAJVEĆIH ZAJEDNIČKIH NEDOSTATAKA	15
10. OBRAZOVNE USTANOVE ZAHTIJEVAJU POSEBNU PAŽNJU	15
11. ZDRAVSTVENE USTANOVE – POZITIVNI PRIMJERI FIZIČKE PRISTUPAČNOSTI	16
12. PRISTUPAČNOST USLUGE I PRISTUPAČNOST OBJEKTA NISU ISTO	16
13. SPREMNOST OSOBLJA KAO POZITIVAN RESURS	16
14. POSTOJANJE RAMPE NE ZNAČI AUTOMATSKI PRISTUPAČNOST	17
15. KLJUČNI NALAZI MAPIRANJA	17
16. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI	18
17. POSEBAN BUDŽETSKI KOD ZA PRISTUPAČNOST	19
18. PREDLOŽENI MODEL DALJEG DJELOVANJA	19
19. ZAKLJUČAK	21

1. UVOD

Pristupačnost javnih objekata, prostora i usluga predstavlja jedan od osnovnih preduslova za ostvarivanje ljudskih prava, samostalnog života i ravnopravnog učešća osoba sa invaliditetom u društvenoj zajednici. Ona nije samo pitanje uklanjanja arhitektonskih prepreka, već podrazumijeva stvaranje uslova u kojima sve osobe, bez obzira na vrstu i stepen invaliditeta, mogu samostalno, sigurno i dostojanstveno koristiti javne objekte, informacije i usluge.

Uprkos postojećem zakonodavnom i strateškom okviru, nepristupačnost javnih objekata i dalje predstavlja jednu od značajnih prepreka sa kojima se osobe sa invaliditetom svakodnevno suočavaju. Poseban problem predstavljaju objekti u kojima se pružaju osnovne javne usluge, a koji zbog arhitektonskih, tehničkih ili komunikacijskih prepreka nisu dostupni svim građanima pod ravnopravnim uslovima.

Polazeći od potrebe za sistemskim pristupom rješavanju ovog problema, Mreža organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona, u saradnji sa Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini, provodi aktivnosti mapiranja pristupačnosti javnih objekata i usluga na području Unsko-sanskog kantona. Cilj ovih aktivnosti jeste utvrđivanje stvarnog stanja na terenu, identifikovanje postojećih prepreka i stvaranje stručne osnove za pokretanje konkretnih inicijativa prema nadležnim institucijama.

U okviru navedenih aktivnosti provedeno je mapiranje pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac. Terenskim obilaskom obuhvaćene su javne ustanove, administrativne službe, obrazovne, zdravstvene, kulturne, vjerske i druge institucije od značaja za svakodnevni život građana. Prikupljeni podaci evidentirani su putem standardizovanih obrazaca koji sadrže 18 kriterija pristupačnosti, uz dodatna terenska zapažanja i fotografsku dokumentaciju.

Posebna pažnja posvećena je razlikovanju formalne i stvarne pristupačnosti. Postojanje pristupne rampe, odgovarajućeg ulaza ili drugih elemenata prilagođavanja ne znači nužno da osoba sa invaliditetom može samostalno koristiti sve prostorije i usluge određenog objekta. Zbog toga je prilikom mapiranja posmatrana funkcionalnost postojećih rješenja, mogućnost unutrašnjeg kretanja, pristupačnost viših etaža, sanitarnih prostora, šaltera, informacija i komunikacije.

Rezultati mapiranja ukazuju na različit stepen pristupačnosti javnih objekata na području Bosanskog Petrovca. Dok pojedine ustanove imaju zadovoljavajuće elemente osnovne fizičke pristupačnosti, kod drugih su evidentirane značajne prepreke koje ograničavaju ili u potpunosti onemogućavaju samostalan pristup osobama koje koriste invalidska kolica. Posebno se izdvaja nepristupačnost zajedničkog objekta u kojem se nalaze Zavod zdravstvenog osiguranja, Zavod za zapošljavanje i Stambeno-komunalni fond, čime je istovremeno otežan pristup uslugama više institucija.

Važan segment analize predstavlja i pristupačnost za osobe sa senzornim invaliditetom, budući da fizički pristupačan objekat ne mora istovremeno biti pristupačan slijepim i slabovidnim, gluhim i nagluhim osobama. Stoga se pristupačnost posmatra kao sveobuhvatan koncept koji podrazumijeva ravnopravnu dostupnost prostora, informacija, komunikacija i usluga.

Poseban značaj ovoj analizi daje činjenica da je Općinsko vijeće Bosanskog Petrovca u junu 2026. godine prihvatilo inicijativu MOOSI USK za planiranje budžetskih sredstava namijenjenih unapređenju pristupačnosti. Time je iskazana spremnost lokalne zajednice da se problem pristupačnosti rješava planski i sistemski, kroz konkretne mjere i odgovarajuća finansijska izdvajanja.

Ova analiza predstavlja stručnu i dokumentovanu osnovu za utvrđivanje prioriteta, planiranje potrebnih intervencija i uspostavljanje saradnje između Općine Bosanski Petrovac, nadležnih javnih institucija i organizacija osoba sa invaliditetom. Njena svrha nije samo evidentiranje postojećih prepreka, već podsticanje njihovog postepenog i trajnog uklanjanja, uz jasno definisane odgovornosti i praćenje ostvarenih rezultata.

Pristupačnost nije pitanje dobre volje pojedinaca ili institucija, već zakonska i društvena obaveza te osnovno pravo osoba sa invaliditetom. Izgradnja pristupačne zajednice istovremeno doprinosi kvalitetnijem, sigurnijem i dostojanstvenijem životu svih građana.

2. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR PRISTUPAČNOSTI

Pristupačnost javnih objekata i usluga nije pitanje dobre volje pojedinih institucija niti samo pitanje kvaliteta usluge. Ona proizlazi iz međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, domaćih propisa i strateških dokumenata.

2.1. Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom – član 9.

Posebno mjesto zauzima **član 9. Konvencije¹ UN o pravima osoba sa invaliditetom – Pristupačnost.**

Konvencija pristupačnost povezuje sa omogućavanjem osobama sa invaliditetom da žive samostalno i u potpunosti učestvuju u svim područjima života. Od država se zahtijeva poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi osobama sa invaliditetom, ravnopravno sa drugima, bio osiguran pristup fizičkom okruženju, prijevozu, informacijama i komunikacijama, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije i sisteme, kao i drugim objektima i uslugama otvorenim ili namijenjenim javnosti. Posebno se zahtijeva identifikovanje i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti.

Konvencija izričito obuhvata zgrade, puteve, prijevoz, škole, stambene i zdravstvene objekte, radna mjesta te informacijske, komunikacijske, elektronske i druge usluge. Predviđa i razvoj i praćenje minimalnih standarda pristupačnosti, pristupačne oznake, Brajevo pismo, pomoć u komunikaciji i pristup informacijama.

¹ Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom, usvojena Rezolucijom Generalne skupštine UN 61/106 od 13. decembra 2006. godine

U kontekstu ovog mapiranja to znači da se pristupačnost ne može svesti samo na postojanje rampe ili mogućnost ulaska u objekat. Ona podrazumijeva mogućnost da osoba sa invaliditetom dođe do objekta, uđe u njega, kreće se kroz prostor, pristupi potrebnim prostorijama, dobije informacije, komunicira i koristi uslugu uz što veći stepen samostalnosti.

2.2. Federalna uredba o prostornim standardima i sprečavanju arhitektonsko-urbanističkih prepreka

Na nivou Federacije Bosne i Hercegovine od posebnog značaja je **Uredba² o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uslovima i normativima za sprečavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za lica sa umanjenim tjelesnim mogućnostima.**

Njena važnost za ovu analizu ogleda se u tome što pitanje pristupačnosti konkretizira kroz prostorne standarde, urbanističko-tehničke uslove i normative. Federalno ministarstvo prostornog uređenja navodi ovu Uredbu i među propisima sa kojima mora biti usklađena projektna dokumentacija u postupcima građenja iz njegove nadležnosti.

Zbog toga samo postojanje rampe, dovoljno širokih vrata ili drugog elementa ne znači automatski da je objekat pristupačan. Element pristupačnosti mora biti izveden tako da ga osoba sa invaliditetom može stvarno, sigurno i funkcionalno koristiti.

To je posebno značajno za ovo mapiranje jer su kod pojedinih objekata evidentirane rampe koje postoje, ali su zbog prevelikog nagiba teško upotrebljive.

2.3. Zakon o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona

Za područje na kojem je provedeno mapiranje posebno je značajan **Zakon³ o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona**, zajedno sa njegovim izmjenama i dopunama.

Vlada Unsko-sanskog kantona na službenoj stranici resornog ministarstva objavljuje Zakon o prostornom uređenju i građenju i njegove izmjene, uključujući izmjene propisa iz 2026. godine.

U okviru ovog zakonskog sistema posebno je značajno pitanje uklanjanja arhitektonskih barijera i stvaranja uslova za pristup i kretanje osoba sa umanjenim tjelesnim mogućnostima.

Za ovu analizu naročito je važno što pristupačnost nije pitanje samo buduće gradnje. Veliki dio prepreka utvrđenih tokom mapiranja nalazi se na postojećim objektima koji se svakodnevno koriste za pružanje javnih i drugih usluga.

² „Službenim novinama Federacije BiH“, br. 48/09 i 99/14

³ „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“, broj 8/25

Rezultate mapiranja zato ne treba posmatrati samo kao listu poželjnih poboljšanja, nego i u kontekstu postojećih obaveza iz oblasti prostornog uređenja, građenja i uklanjanja arhitektonskih prepreka.

2.4. Strategija za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u FBiH 2025–2030.

Dodatni okvir predstavlja **Strategija⁴ za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2025–2030. godine.**

Strategija polazi od potrebe da se prepreke sistemski i planski uklanjaju i da pristupačnost, podrška i učešće osoba sa invaliditetom postanu pravilo, a ne izuzetak. Dokument predstavlja prelazak sa pojedinačnih inicijativa prema sistemskom pristupu zasnovanom na ljudskim pravima.

Strategija također predviđa mjere, nosioce, periode implementacije, indikatore i izvore finansiranja, čime se unapređenje položaja osoba sa invaliditetom povezuje sa konkretnim institucionalnim i budžetskim planiranjem.

2.5. Značaj pravnog i strateškog okvira za mapiranje

Konvencija UN, federalna Uredba, kantonalni propisi i Strategija FBiH 2025–2030. zajedno stvaraju okvir prema kojem pristupačnost treba posmatrati kao **pravo, obavezu i kontinuiran proces.**

Prepreke je potrebno identifikovati, utvrditi prioritete za njihovo uklanjanje, planirati potrebna sredstva, realizovati intervencije i pratiti ostvareni napredak.

Upravo tome treba služiti ovo mapiranje.

3. CILJ I METODOLOGIJA MAPIRANJA

Osnovni cilj mapiranja pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac jeste utvrđivanje stvarnog stanja pristupačnosti, identifikovanje postojećih arhitektonskih, tehničkih, komunikacijskih i drugih prepreka te definisanje prioriteta za njihovo sistemsko uklanjanje.

Mapiranje je provedeno u okviru aktivnosti Mreže organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona, u saradnji sa Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini, s namjerom da se nadležnim institucijama i lokalnoj zajednici osiguraju konkretni i dokumentovani podaci potrebni za planiranje mjera unapređenja pristupačnosti.

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj 92/25

Terenskim istraživanjem obuhvaćene su javne ustanove i institucije koje pružaju administrativne, zdravstvene, socijalne, obrazovne, kulturne i druge usluge građanima. Tokom mapiranja popunjeno je 15 standardizovanih obrazaca za procjenu pristupačnosti, pri čemu je posebno vođeno računa o činjenici da pojedine institucije koriste zajedničke objekte.

Procjena pristupačnosti vršena je na osnovu 18 kriterija, koji obuhvataju:

1. Postojanje označenih parking mjesta za osobe sa invaliditetom.
2. Pristupačnost prilaza objektu.
3. Pristupačnost glavnog ulaza.
4. Odgovarajuću širinu ulaznih i unutrašnjih vrata.
5. Mogućnost nesmetanog kretanja i manevrisanja invalidskim kolicima.
6. Postojanje lifta ili odgovarajuće podizne platforme.
7. Pristupačnost prostorija u kojima se pružaju osnovne usluge.
8. Prilagođenost šaltera i prijemnih prostora.
9. Postojanje pristupačnog sanitarnog čvora.
10. Postojanje taktilnih oznaka i elemenata za orijentaciju.
11. Dostupnost oznaka na Brajevom pismu.
12. Postojanje zvučnih informacija i obavještenja.
13. Postojanje odgovarajućih vizuelnih oznaka i informacija.
14. Prilagođenost komunikacije gluhim i nagluhim osobama.
15. Dostupnost informacija i usluga u pristupačnim formatima.
16. Spremnost osoblja da pruži odgovarajuću podršku osobama sa invaliditetom.
17. Mogućnost samostalnog korištenja usluga.
18. Ukupnu pristupačnost za osobe sa različitim vrstama invaliditeta.

Za svaki kriterij korištene su oznake DA, NE, DJELIMIČNO i N/P (nije primjenjivo), u zavisnosti od utvrđenog stanja i karakteristika pojedinog objekta.

Pored evidentiranja odgovora na standardizovane kriterije, prikupljana su dodatna terenska zapažanja i fotografska dokumentacija, s posebnim osvrtom na prepreke koje neposredno utiču na mogućnost samostalnog pristupa i korištenja usluga.

Prilikom procjene nije posmatrano isključivo postojanje pojedinih elemenata pristupačnosti, već i njihova stvarna funkcionalnost. Posebna pažnja posvećena je mogućnosti pristupa višim etažama, korištenju prostorija u kojima se pružaju javne usluge te razlikovanju fizičke pristupačnosti objekta od pristupačnosti same usluge.

Na osnovu prikupljenih podataka izvršena je pojedinačna procjena mapiranih objekata, uz identifikovanje najvažnijih nedostataka i određivanje prioriteta za unapređenje pristupačnosti.

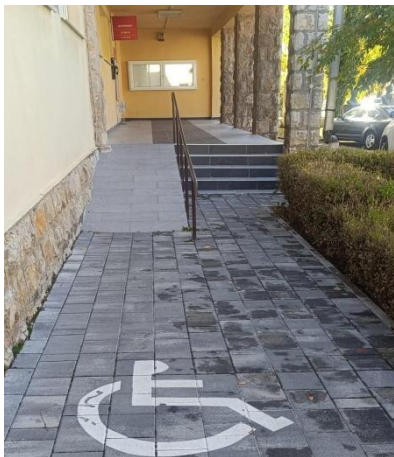
Metodologija mapiranja zasniva se na principu da pristupačnost mora omogućiti ravnopravno, sigurno i što samostalnije korištenje javnih objekata i usluga, bez potrebe za posebnim intervencijama ili zavisnosti od pomoći drugih osoba.

Dobijeni rezultati predstavljaju osnovu za zbirnu analizu stanja pristupačnosti na području općine Bosanski Petrovac, izradu preporuka nadležnim institucijama i planiranje konkretnih mjera kroz budžetske i druge razvojne dokumente lokalne zajednice.

4. POJEDINAČNI PREGLED MAPIRANIH OBJEKATA

4.1. Općina Bosanski Petrovac

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 1. pristup do ulaza u zgradu Općine

Zgrada Općine Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje osobama koje koriste invalidska kolica u prizemlju. Međutim, ne postoji pristup višoj etaži, čime je onemogućeno samostalno korištenje dijela općinskih službi. Objekat nema ni prilagođen toalet za osobe sa invaliditetom, a evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Prioritet: Osigurati pristup višoj etaži ugradnjom lifta ili odgovarajuće platforme, prilagoditi sanitarni čvor te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.2. Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Centar za socijalni rad Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje osobama koje koriste invalidska kolica. Međutim, evidentirani su nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, posebno u pogledu taktilnih oznaka, Brajevog pisma i informacija u prilagođenim formatima.

Slika 2. pristup do ulaza objekta

Prioritet: Unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost te osigurati informacije i usluge prilagođene osobama sa različitim vrstama invaliditeta.

4.3. Dom zdravlja Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 3. lift za pristup višim etažama

Dom zdravlja Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz, lift koji omogućava pristup višim etažama i uslove za kretanje osoba koje koriste invalidska kolica. Međutim, evidentirani su nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, posebno u pogledu taktilnih oznaka, Brajevog pisma i informacija u prilagođenim formatima.

Prioritet: Unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost te osigurati dostupnost informacija osobama sa različitim vrstama invaliditeta.

4.4. Zavod za zapošljavanje, Zavod zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalni fond Bosanski Petrovac

Opća ocjena: NEPRISTUPAČAN

Zavod za zapošljavanje, Zavod zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalni fond smješteni su u zajedničkom objektu koji je nepristupačan osobama koje koriste invalidska kolica. Postojeće arhitektonske prepreke onemogućavaju samostalan pristup i korištenje usluga sve tri institucije, čime se značajno ograničava ostvarivanje prava građana sa invaliditetom.

Slika 4. pristup do ulaza

Prioritet: Hitno ukloniti arhitektonske prepreke i osigurati nesmetan pristup svim trima institucijama, uključujući prostorije u kojima se pružaju usluge građanima.

4.5. JU Mješovita srednja škola Bosanski Petrovac

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Objekat Mješovite srednje škole ima određene elemente fizičke pristupačnosti, ali je evidentiran problem pristupa višim etažama zbog nepostojanja lifta ili odgovarajuće platforme. Prisutni su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, što ograničava ravnopravno korištenje školskog prostora i sadržaja.

Slike 5. i 6. pristup do glavnog ulaza i prilagođenog toaleta

Prioritet: Osigurati pristup višim etažama i svim obrazovnim prostorijama te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.6. JU Osnovna škola „Ahmet Hromadžić“ Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 6. pristup do ulaza

Objekat Osnovne škole „Ahmet Hromadžić“ ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje osobama koje koriste invalidska kolica. Također škola posjeduje prilagođen toalet. Međutim, evidentirani su nedostaci u pristupu višim etažama, kao i u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, što ograničava potpuno samostalno korištenje svih školskih prostorija i sadržaja.

Prioritet: Osigurati pristup svim etažama i obrazovnim prostorijama te unaprijediti senzornu i komunikacijskupristupačnost.

4.7. Pošta Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 7. pristup to ulaza

Objekat Pošte Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje osobama koje koriste invalidska kolica. Međutim, evidentirani su nedostaci u prilagođenosti šalterskog prostora, kao i u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, što otežava potpuno samostalno korištenje poštanskih usluga.

Prioritet: Prilagoditi šalterski prostor osobama koje koriste invalidska kolica te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.8. Dom kulture Bosanski Petrovac

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 8. Pristupna rampa

Dom kulture Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz i omogućava korištenje prostorija u prizemlju osobama koje koriste invalidska kolica. Međutim, pristup višoj etaži, na kojoj se nalaze prostorije Radija Bosanski Petrovac, nije osiguran. Evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Prioritet: Osigurati pristup višoj etaži ugradnjom lifta ili odgovarajuće platforme te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.9. Radio Bosanski Petrovac

Opća ocjena: NEPRISTUPAČAN

Slika 9. pristup do glavnog ulaza

Radio Bosanski Petrovac smješten je na višoj etaži Doma kulture, do koje nije osiguran pristup osobama koje koriste invalidska kolica. Nepostojanje lifta ili odgovarajuće podizne platforme onemogućava samostalan pristup prostorijama radija. Evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Prioritet: Osigurati pristup prostorijama radija ugradnjom lifta ili odgovarajuće platforme te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

4.10. Gradska džamija Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Gradska džamija Bosanski Petrovac ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje osobama koje koriste invalidska kolica u osnovnom prostoru za vjerske aktivnosti. Međutim, evidentirani su nedostaci u senzornoj pristupačnosti, posebno u pogledu taktilnih oznaka i informacija prilagođenih slijepim i slabovidnim osobama.

Slika 10. pristup do glavnog ulaza

Prioritet: Unaprijediti senzornu pristupačnost i osigurati odgovarajuće oznake i informacije za osobe sa različitim vrstama invaliditeta.

4.11. Pravoslavna crkva Bosanski Petrovac

Opća ocjena: DJELIMIČNO PRISTUPAČAN

Slika 11. Pristup do ulaza

Objekat Pravoslavne crkve Bosanski Petrovac ima određene elemente fizičke pristupačnosti, ali postoje prepreke koje otežavaju samostalan pristup i korištenje prostora osobama koje koriste invalidska kolica. Evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Prioritet: Ukloniti postojeće arhitektonske prepreke i osigurati nesmetan pristup vjerskom objektu, uz unapređenje senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

4.12. Policijska stanica Bosanski Petrovac

Opća ocjena: UGLAVNOM PRISTUPAČAN

Slika 12. glavni ulaz

Objekat Policijske stanice Bosanski Petrovac ima određene elemente fizičke pristupačnosti, ali nisu osigurani svi uslovi za samostalno korištenje prostorija i usluga osobama sa invaliditetom. Evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Prioritet: Osigurati pristupačnost svih prostorija namijenjenih građanima te unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost.

5. ZBIRNA ANALIZA REZULTATA

Provedeno mapiranje javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac ukazuje na neujednačen stepen pristupačnosti. Dok pojedini objekti imaju zadovoljavajuće uslove za pristup i kretanje osoba koje koriste invalidska kolica, kod drugih su evidentirane značajne arhitektonske, tehničke i komunikacijske prepreke koje ograničavaju ili potpuno onemogućavaju samostalno korištenje javnih usluga.

Poseban problem predstavlja nepristupačnost objekata u kojima se pružaju osnovne administrativne i druge javne usluge, kao i nedostatak pristupa višim etažama, prilagođenih sanitarnih čvorova i informacija dostupnih osobama sa senzornim invaliditetom.

5.1. Osnovna fizička pristupačnost je najrazvijeniji segment

Rezultati mapiranja pokazuju da veći broj evidentiranih objekata ima određene elemente osnovne fizičke pristupačnosti, prvenstveno pristupačne ulaze, odgovarajuće prolaze i mogućnost kretanja u prizemnim prostorijama.

Pozitivni primjeri ukazuju na mogućnost osiguravanja pristupačnosti kroz odgovarajuća građevinska i tehnička rješenja. Međutim, prisustvo pojedinačnih elemenata pristupačnosti ne znači da je objekat u cijelosti prilagođen potrebama osoba sa različitim vrstama invaliditeta.

5.2. Pristupačan ulaz nije isto što i pristupačan objekat

Jedan od najvažnijih nalaza mapiranja jeste da pristupačan ulaz ne garantuje mogućnost samostalnog korištenja svih prostorija i usluga.

Primjer predstavlja zgrada Općine Bosanski Petrovac, koja ima pristupačan ulaz i omogućava kretanje u prizemlju, ali nema osiguran pristup višoj etaži niti prilagođen sanitarni čvor. Sličan problem vertikalne pristupačnosti evidentiran je i kod pojedinih drugih objekata.

Posebno zabrinjava nepristupačnost zajedničkog objekta Zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalnog fonda, gdje postojeće prepreke istovremeno ograničavaju pristup uslugama tri institucije.

Ovi nalazi potvrđuju da se pristupačnost mora procjenjivati kroz mogućnost samostalnog korištenja cjelokupne usluge, a ne samo kroz postojanje pristupne rampe ili ulaza bez stepenica.

Zbirni rezultati ukazuju na potrebu za planskim uklanjanjem prepreka, uz određivanje prioriteta prema značaju javnih usluga i stepenu njihove nepristupačnosti. Posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na institucije u kojima građani ostvaruju osnovna prava, kao i na objekte čije prilagođavanje može istovremeno unaprijediti dostupnost više javnih usluga.

6. VERTIKALNA PRISTUPAČNOST KAO ZNAČAJNA PREPREKA

Jedan od značajnih problema utvrđenih tokom mapiranja javnih objekata na području općine Bosanski Petrovac jeste nedostatak odgovarajućih rješenja za pristup višim etažama. Nepostojanje liftova ili podiznih platformi ograničava samostalno kretanje osoba koje koriste invalidska kolica i onemogućava ravnopravno korištenje pojedinih javnih usluga.

Posebno je izražen problem u zgradi Općine Bosanski Petrovac, gdje je omogućen pristup prizemlju, ali ne i višoj etaži na kojoj se nalaze pojedine općinske službe. Slične prepreke evidentirane su u obrazovnim objektima, kao i u Domu kulture, gdje su prostorije Radija Bosanski Petrovac smještene na nepristupačnoj višoj etaži.

Pozitivan primjer predstavlja Dom zdravlja Bosanski Petrovac, koji ima lift i omogućava pristup višim etažama osobama smanjene pokretljivosti.

Nedostatak vertikalne pristupačnosti posebno je značajan u institucijama koje pružaju osnovne javne usluge, jer građane sa invaliditetom dovodi u položaj zavisnosti od pomoći drugih osoba ili ih potpuno onemogućava u ostvarivanju njihovih prava.

Osiguravanje pristupa svim etažama na kojima se pružaju javne usluge mora predstavljati jedan od prioriteta, kroz ugradnju liftova, odgovarajućih podiznih platformi ili druga tehnički prihvatljiva rješenja, u skladu s važećim standardima pristupačnosti.

7. PRILAGOĐENI TOALETI KAO ČEST NEDOSTATAK

Rezultati mapiranja pokazuju da prilagođenost sanitarnih čvorova nije ujednačena u javnim objektima na području općine Bosanski Petrovac. Iako pojedine ustanove imaju odgovarajuće uslove, u drugim objektima nedostatak pristupačnih toaleta ograničava samostalno korištenje prostora i usluga.

Pozitivni primjeri su Dom zdravlja Bosanski Petrovac, Osnovna škola „Ahmet Hromadžić“ i Mješovita srednja škola, koji imaju prilagođene sanitarne čvorove za osobe sa invaliditetom.

S druge strane, zgrada Općine Bosanski Petrovac nema prilagođen toalet, iako predstavlja jednu od najvažnijih institucija za ostvarivanje prava i korištenje javnih usluga građana.

Postojanje pristupačnog sanitarnog čvora važan je preduslov za samostalan i dostojanstven boravak osoba sa invaliditetom u javnim objektima.

Prioritet je prilagođavanje sanitarnih čvorova u objektima u kojima oni nedostaju, uz primjenu propisanih standarda pristupačnosti i osiguravanje njihove nesmetane upotrebe.

8. ŠALTERI I PRIJEMNI PROSTORI

Pristupačnost šaltera i prijemnih prostora predstavlja važan uslov za samostalno korištenje javnih usluga. Rezultati mapiranja na području općine Bosanski Petrovac ukazuju na potrebu dodatnog prilagođavanja pojedinih prostora u kojima građani ostvaruju svoja prava i obavljaju administrativne poslove.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti visini šaltera, prostoru za pristup invalidskim kolicima i mogućnosti neposredne komunikacije sa službenicima. Čak i kada je ulaz u objekat pristupačan, neprilagođen šalter može predstavljati prepreku samostalnom korištenju usluge.

Problem je posebno izražen u institucijama smještenim u nepristupačnim objektima, gdje osobe koje koriste invalidska kolica ne mogu ni doći do prostora za pružanje usluga.

Prioritet je osigurati pristupačne šaltire i prijemne prostore u svim javnim institucijama, kako bi osobe sa invaliditetom mogle samostalno, ravnopravno i dostojanstveno koristiti usluge.

9. SENZORNA I KOMUNIKACIJSKA PRISTUPAČNOST – JEDAN OD NAJVEĆIH ZAJEDNIČKIH NEDOSTATAKA

Rezultati mapiranja javnih objekata na području općine Bosanski Petrovac pokazuju da senzorna i komunikacijska pristupačnost predstavlja jedan od najizraženijih zajedničkih nedostataka. U većini mapiranih objekata nisu osigurani odgovarajući taktilni vodiči, oznake na Brajevom pismu, zvučne informacije i drugi oblici podrške osobama sa oštećenjem vida i sluha.

Iako pojedine ustanove imaju zadovoljavajuće elemente fizičke pristupačnosti, to ne znači da su njihove usluge jednako dostupne osobama sa senzornim invaliditetom. Nedostatak prilagođenih informacija i komunikacijskih rješenja otežava samostalnu orijentaciju, informisanje i ostvarivanje prava.

Prioritet je sistemsko unapređenje senzorne i komunikacijske pristupačnosti kroz postavljanje odgovarajućih oznaka, osiguravanje informacija u pristupačnim formatima i prilagođavanje načina komunikacije potrebama osoba sa različitim vrstama invaliditeta.

10. OBRAZOVNE USTANOVE ZAHTIJEVAJU POSEBNU PAŽNJU

Mapiranjem pristupačnosti obrazovnih ustanova na području općine Bosanski Petrovac utvrđeno je da Osnovna škola „Ahmet Hromadžić“ i Mješovita srednja škola imaju određene elemente fizičke pristupačnosti, uključujući prilagođene sanitarne čvorove za osobe sa invaliditetom.

Međutim, nedostatak odgovarajućih rješenja za pristup višim etažama ograničava mogućnost samostalnog korištenja svih učionica i drugih školskih prostorija. Evidentirani su i nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti.

Pristupačnost obrazovnih ustanova posebno je važna jer predstavlja preduslov za ravnopravno uključivanje djece i mladih sa invaliditetom u obrazovni proces, ali i za zapošljavanje osoba sa invaliditetom u ovim ustanovama.

Prioritet je osigurati pristup svim etažama i obrazovnim sadržajima, uz unapređenje senzorne i komunikacijske pristupačnosti, kako bi obrazovne ustanove bile dostupne svim učenicima, zaposlenicima i posjetiocima.

11. ZDRAVSTVENE USTANOVE – POZITIVNI PRIMJERI FIZIČKE PRISTUPAČNOSTI

Rezultati mapiranja pokazuju da Dom zdravlja Bosanski Petrovac predstavlja pozitivan primjer fizičke pristupačnosti javnih ustanova. Objekat ima pristupačan ulaz, lift koji omogućava pristup višim etažama i prilagođen sanitarni čvor za osobe sa invaliditetom.

Ovakva rješenja omogućavaju osobama koje koriste invalidska kolica samostalnije kretanje i korištenje zdravstvenih usluga. Međutim, evidentirani su nedostaci u senzornoj i komunikacijskoj pristupačnosti, posebno u pogledu taktilnih oznaka, Brajevog pisma i informacija u prilagođenim formatima.

Prioritet je očuvati postojeći nivo fizičke pristupačnosti i unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost, kako bi zdravstvene usluge bile ravnopravno dostupne osobama sa različitim vrstama invaliditeta.

12. PRISTUPAČNOST USLUGE I PRISTUPAČNOST OBJEKTA NISU ISTO

Rezultati mapiranja na području općine Bosanski Petrovac potvrđuju da fizička pristupačnost objekta ne znači nužno i mogućnost samostalnog korištenja svih usluga koje se u njemu pružaju.

Primjer predstavlja zgrada Općine Bosanski Petrovac, gdje je omogućen pristup prizemlju, ali ne i službama smještenim na višoj etaži. S druge strane, nepristupačnost zajedničkog objekta Zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalnog fonda istovremeno ograničava dostupnost usluga tri institucije.

Pristupačnost podrazumijeva mogućnost da osoba sa invaliditetom samostalno pristupi nadležnoj službi, dobije potrebne informacije, komunicira sa zaposlenicima i ostvari svoje pravo pod ravnopravnim uslovima.

Prioritet je osigurati pristupačnost cjelokupnog postupka pružanja javnih usluga, a ne samo ulaza u objekat, uz uklanjanje fizičkih, komunikacijskih i organizacijskih prepreka.

13. SPREMNOST OSOBLJA KAO POZITIVAN RESURS

Spremnost zaposlenika javnih institucija da pruže pomoć osobama sa invaliditetom predstavlja važan element pristupačnosti usluga. Ljubaznost, razumijevanje i odgovarajuća podrška mogu olakšati komunikaciju i ostvarivanje prava građana.

Međutim, pomoć zaposlenika ne može predstavljati trajnu zamjenu za uklanjanje arhitektonskih, tehničkih i komunikacijskih prepreka. Osobe sa invaliditetom moraju imati mogućnost samostalnog pristupa i korištenja javnih usluga, bez obaveze da se oslanjaju na pomoć drugih osoba.

Prioritet je kontinuirana edukacija zaposlenika o pravima i potrebama osoba sa invaliditetom, uz istovremeno osiguravanje fizičke, senzorne i komunikacijske pristupačnosti javnih institucija.

14. POSTOJANJE RAMPE NE ZNAČI AUTOMATSKI PRISTUPAČNOST

Rezultati mapiranja javnih objekata na području općine Bosanski Petrovac ukazuju na važnost razlikovanja formalne i stvarne pristupačnosti. Postojanje pristupne rampe ili ulaza bez stepenica ne znači nužno da osoba koja koristi invalidska kolica može samostalno i sigurno koristiti sve prostorije i usluge.

Pristupne rampe moraju ispunjavati propisane tehničke standarde, posebno u pogledu nagiba, širine, rukohvata i sigurnosti korištenja. Istovremeno, pristupačnost mora biti osigurana i unutar objekta, uključujući prolaze, šaltere, sanitarne čvorove i pristup višim etažama.

Primjer zgrade Općine Bosanski Petrovac pokazuje da pristupačan ulaz nije dovoljan ukoliko nije omogućen pristup svim službama i prostorijama namijenjenim građanima.

Prioritet je osigurati funkcionalnu pristupačnost javnih objekata u skladu s propisanim standardima, pri čemu se pristupačnost mora procjenjivati prema mogućnosti stvarnog, sigurnog i samostalnog korištenja prostora i usluga.

15. KLJUČNI NALAZI MAPIRANJA

Na osnovu provedenog mapiranja javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac mogu se izdvojiti sljedeći ključni nalazi:

1. Fizička pristupačnost je neujednačena. Pojedini objekti imaju zadovoljavajuće uslove za pristup osobama koje koriste invalidska kolica, dok su drugi djelimično ili potpuno nepristupačni.
2. Pristup višim etažama predstavlja značajnu prepreku. Posebno se izdvaja zgrada Općine Bosanski Petrovac, u kojoj nije osiguran pristup svim službama, kao i pojedini obrazovni i kulturni objekti.
3. Nepristupačnost jednog objekta može ograničiti rad više institucija. Zajednički objekat Zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalnog fonda predstavlja jedan od najznačajnijih problema utvrđenih mapiranjem.
4. Prilagođenost sanitarnih čvorova nije ujednačena. Pozitivni primjeri su Dom zdravlja, Osnovna škola „Ahmet Hromadžić“ i Mješovita srednja škola, dok zgrada Općine nema prilagođen toalet.
5. Senzorna i komunikacijska pristupačnost predstavlja zajednički nedostatak. U mapiranim objektima evidentirana je nedovoljna zastupljenost taktilnih oznaka, Brajevog pisma i informacija u pristupačnim formatima.

6. Dom zdravlja predstavlja pozitivan primjer fizičke pristupačnosti, zahvaljujući pristupačnom ulazu, liftu i prilagođenom sanitarnom čvoru.

7. Pristupačnost objekta ne garantuje pristupačnost usluge. Potrebno je osigurati mogućnost samostalnog pristupa svim prostorijama i službama koje građani koriste.

8. Postoje preduslovi za sistemsko unapređenje pristupačnosti. Prihvatanje inicijative MOOSI USK za planiranje budžetskih sredstava predstavlja važan korak prema planskom uklanjanju postojećih prepreka.

Navedeni nalazi potvrđuju potrebu za utvrđivanjem jasnih prioriteta, planiranjem odgovarajućih finansijskih sredstava i kontinuiranim praćenjem unapređenja pristupačnosti javnih objekata i usluga.

Pristupačnost mora postati sastavni dio redovnog planiranja, održavanja i razvoja javne infrastrukture, a ne pitanje pojedinačnih i povremenih intervencija.

16. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI

Na osnovu rezultata mapiranja javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac, predlaže se provođenje sljedećih mjera za sistemsko unapređenje pristupačnosti:

1. Prioritetno ukloniti prepreke u potpuno nepristupačnim objektima, posebno u zajedničkom objektu Zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalnog fonda, kako bi se omogućilo samostalno korištenje usluga svih triju institucija.

2. Osigurati pristup višim etažama javnih objekata, prvenstveno u zgradi Općine Bosanski Petrovac, obrazovnim ustanovama i Domu kulture, kroz ugradnju liftova, podiznih platformi ili drugih odgovarajućih rješenja.

3. Prilagoditi sanitarne čvorove u javnim objektima, s posebnim prioritetom za zgradu Općine Bosanski Petrovac, u kojoj nije osiguran pristupačan toalet.

4. Unaprijediti senzornu i komunikacijsku pristupačnost postavljanjem taktilnih oznaka, informacija na Brajevom pismu i osiguravanjem drugih pristupačnih oblika informisanja i komunikacije.

5. Prilagoditi šaltere i prijemne prostore kako bi osobe koje koriste invalidska kolica mogle samostalno i dostojanstveno koristiti administrativne i druge javne usluge.

6. Osigurati pristupačnost obrazovnih ustanova, uključujući sve učionice, kabinete i druge prostore namijenjene učenicima, zaposlenicima i posjetiocima.

7. Uvesti redovno praćenje stanja pristupačnosti, uz periodično ažuriranje podataka i provjeru realizacije preporučenih mjera.

8. Uključiti organizacije osoba sa invaliditetom u planiranje i praćenje prilagođavanja, kako bi predložena rješenja odgovarala stvarnim potrebama korisnika.

9. Planirati posebna budžetska sredstva za unapređenje pristupačnosti, uz jasno definisane prioritete, odgovorne institucije i rokove realizacije.

Preporučuje se da Općina Bosanski Petrovac, u saradnji s nadležnim javnim ustanovama i MOOSI USK, izradi plan postepenog uklanjanja evidentiranih prepreka, zasnovan na rezultatima mapiranja i raspoloživim finansijskim mogućnostima.

Posebnu prednost potrebno je dati intervencijama koje omogućavaju ostvarivanje osnovnih prava i pristup većem broju javnih usluga.

Realizacijom navedenih preporuka stvorili bi se uslovi za dugoročno unapređenje pristupačnosti i ravnopravnije učešće osoba sa invaliditetom u životu lokalne zajednice.

17. POSEBAN BUDŽETSKI KOD ZA PRISTUPAČNOST

Jedan od ključnih preduslova za sistemsko unapređenje pristupačnosti javnih objekata i usluga jeste osiguravanje namjenskih budžetskih sredstava. Bez kontinuiranog finansiranja uklanjanje arhitektonskih i drugih prepreka često ostaje na nivou pojedinačnih intervencija, bez dugoročnog plana i jasno utvrđenih prioriteta.

Poseban značaj za općinu Bosanski Petrovac ima činjenica da je Općinsko vijeće u junu 2026. godine prihvatilo inicijativu MOOSI USK za planiranje budžetskih sredstava namijenjenih unapređenju pristupačnosti. Time je stvorena osnova da se utvrđeni problemi počnu rješavati kroz redovno budžetsko planiranje.

Preporučuje se da Općina Bosanski Petrovac u budžetu za 2027. godinu uspostavi posebnu budžetsku stavku za uklanjanje arhitektonskih i drugih prepreka osobama sa invaliditetom, s jasno definisanom namjenom sredstava.

Planirana sredstva prvenstveno bi se koristila za osiguravanje pristupa nepristupačnim javnim objektima, ugradnju liftova i podiznih platformi, prilagođavanje sanitarnih čvorova te unapređenje senzorne i komunikacijske pristupačnosti.

Prilikom utvrđivanja prioriteta potrebno je koristiti rezultate provedenog mapiranja, uz učešće predstavnika organizacija osoba sa invaliditetom i nadležnih institucija.

Uspostavljanje posebne budžetske stavke omogućilo bi plansko, transparentno i kontinuirano ulaganje u pristupačnost, uz praćenje realizovanih aktivnosti i postepeno uklanjanje evidentiranih prepreka.

Na ovaj način pristupačnost bi postala sastavni dio redovne budžetske politike i razvoja lokalne zajednice, umjesto da zavisi od povremenih inicijativa i pojedinačnih odluka.

18. PREDLOŽENI MODEL DALJEG DJELOVANJA

Kako bi rezultati mapiranja pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac bili pretočeni u konkretne mjere, potrebno je uspostaviti sistemski pristup zasnovan na saradnji lokalne vlasti, javnih institucija i organizacija osoba sa invaliditetom.

Predlaže se sljedeći model daljeg djelovanja:

1. Dostavljanje analize nadležnim institucijama – Općini Bosanski Petrovac, Općinskom vijeću i rukovodiocima mapiranih javnih ustanova, radi upoznavanja s utvrđenim stanjem i preporukama.
2. Utvrđivanje prioriteta za uklanjanje prepreka – prvenstveno u potpuno nepristupačnim objektima i institucijama koje pružaju osnovne javne usluge građanima.
3. Izrada plana unapređenja pristupačnosti – definisanje konkretnih intervencija, nadležnih institucija, procijenjenih troškova i rokova realizacije.
4. Planiranje namjenskih budžetskih sredstava – provođenje ranije prihvaćene inicijative MOOSI USK kroz uspostavljanje posebne budžetske stavke za pristupačnost u budžetu Općine Bosanski Petrovac.
5. Uključivanje organizacija osoba sa invaliditetom – osiguravanje njihovog aktivnog učešća u planiranju, odabiru tehničkih rješenja i praćenju realizacije mjera.
6. Kontinuirano praćenje i izvještavanje – periodična provjera realizovanih aktivnosti, ažuriranje rezultata mapiranja i informisanje javnosti o postignutom napretku.

Posebno je važno iskoristiti već uspostavljenu saradnju između MOOSI USK i Općine Bosanski Petrovac, kao i iskazanu podršku općinskog rukovodstva aktivnostima unapređenja pristupačnosti.

Predloženi model omogućava prelazak sa evidentiranja problema na njihovo plansko i postepeno rješavanje, uz jasno definisane odgovornosti, finansijska sredstva i mjerljive rezultate.

Na taj način pristupačnost može postati trajna obaveza i sastavni dio razvoja lokalne zajednice, a ne predmet povremenih inicijativa.

19. ZAKLJUČAK

Provedeno mapiranje pristupačnosti javnih objekata i usluga na području općine Bosanski Petrovac pokazalo je da, uprkos određenim pozitivnim primjerima, i dalje postoje značajne arhitektonske, tehničke i komunikacijske prepreke koje ograničavaju ravnopravno učešće osoba sa invaliditetom u svakodnevnom životu.

Posebno se izdvajaju nepristupačnost zajedničkog objekta Zavoda za zapošljavanje, Zavoda zdravstvenog osiguranja i Stambeno-komunalnog fonda, nemogućnost pristupa višim etažama pojedinih javnih ustanova te nedostatak prilagođenih sanitarnih čvorova i pristupačnih informacija.

Istovremeno, pozitivni primjeri, poput Doma zdravlja Bosanski Petrovac, potvrđuju da je odgovarajućim tehničkim rješenjima moguće osigurati visok stepen fizičke pristupačnosti.

Poseban značaj predstavlja činjenica da je Općinsko vijeće Bosanskog Petrovca prihvatilo inicijativu MOOSI USK za planiranje budžetskih sredstava namijenjenih unapređenju pristupačnosti. Ovaj korak, uz iskazanu podršku općinskog rukovodstva, predstavlja dobru osnovu za uspostavljanje sistemskog pristupa uklanjanju evidentiranih prepreka.

Ova analiza treba predstavljati polaznu osnovu za konkretno djelovanje, kroz utvrđivanje prioriteta, planiranje namjenskih finansijskih sredstava i realizaciju mjera koje će omogućiti samostalno i ravnopravno korištenje javnih objekata i usluga.

Mreža organizacija osoba sa invaliditetom Unsko-sanskog kantona ostaje opredijeljena za nastavak saradnje sa Općinom Bosanski Petrovac, nadležnim institucijama i Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini, s ciljem praćenja realizacije preporuka i postepenog unapređenja pristupačnosti.

Pristupačnost ne smije biti pitanje dobre volje pojedinaca i institucija, već njihova obaveza i pravo osoba sa invaliditetom. Pristupačna zajednica nije dobrobit samo za osobe sa invaliditetom, već za sve njene građane.

PRILOZI

PRILOG 1 – ZBIRNA TABELA REZULTATA MAPIRANJA 22 OBJEKTA PREMA 18 KRITERIJA PRISTUPAČNOSTI

Zbirna tabela sadrži rezultate svih 14 mapirana objekta prema 18 kriterija pristupačnosti, uz korištenje oznaka **DA**, **NE**, **DJELIMIČNO** i **N/P** – **nije primjenjivo**.

Br.	Objekat / institucija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Opća ocjena
1.	Općina Bosanski Petrovac	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	NE	NE	NE	NE	DA	NE	DA	DA	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
2.	Centar za socijalni rad	DA	DA	DA	DA	DA	N/P	DA	DA	DA	NE	NE	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	Pristupačan
3.	Dom zdravlja	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE	NE	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan
4.	Zavod za zapošljavanje	NE	NE	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	NE	NE	Uglavnom nepristupačan
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja	NE	NE	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	NE	NE	Potpuno nepristupačan
6.	Stambeno-komunalni fond	NE	NE	NE	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	DA	NE	NE	Uglavnom nepristupačan
7.	Mješovita srednja škola	DA	DA	DA	DA	DA	NE	NE	DA	DA	NE	NE	NE	DA	NE	DJ	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan
8.	OŠ „Ahmet Hromadžić“	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DA	NE	NE	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan

Br.	Objekat / institucija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Opća ocjena
9.	Pošta Bosanski Petrovac	NE	DA	DA	NE	DA	N/P	DA	DA	NE	NE	NE	NE	NE	DA	DA	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan
10.	JU Centar za kulturu i obrazovanje	NE	DA	DA	DA	DA	NE	DJ	DA	NE	NE	NE	NE	DA	NE	DJ	DA	DJ	DJ	Djelimično pristupačan
11.	Radio Bosanski Petrovac	NE	DA	DA	DA	DA	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DJ	NE	DJ	DA	NE	NE	Uglavnom nepristupačan
12.	Gradska džamija	NE	DA	NE	DA	DA	NE	DA	N/P	NE	NE	NE	DA	DA	NE	DJ	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan
13.	Pravoslavna crkva	NE	DA	NE	DA	DA	NE	DA	N/P	?	NE	NE	N/P	N/P	NE	DJ	DA	DA	DA	Djelimično pristupačan
14.	Policijska stanica	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	N/P	NE	NE	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	Uglavnom pristupačan

Pregled općih ocjena pristupačnosti

Obračun prema 14 pojedinačnih terenskih obrazaca uključenih u analizu, a ne prema broju različitih fizičkih zgrada.

Opća ocjena	Broj	Udio
Pristupačan	1	7,1%
Uglavnom pristupačan	3	21,4%
Djelimično pristupačan	6	42,9%
Uglavnom nepristupačan	3	21,4%
Potpuno nepristupačan	1	7,1%
UKUPNO	14	100%

PRILOG 2 – OBRAZAC ZA MAPIRANJE PRISTUPAČNOSTI JAVNIH OBJEKATA I USLUGA

Naziv objekta:		Datum:	
Adresa:		Vrsta / namjena:	
Terenski tim:			

Br.	KRITERIJ PRISTUPAČNOSTI	DA	NE	N/P	NAPOMENA
1.	Parking mjesto za OSI postoji i označeno je	☐	☐	☐	
2.	Pristupačan prilaz objektu / trotoar	☐	☐	☐	
3.	Ulaz je pristupačan bez prepreke ili putem upotrebljive rampe	☐	☐	☐	
4.	Ulazna vrata su dovoljne širine za invalidska kolica	☐	☐	☐	
5.	Hodnici i unutrašnji prostor omogućavaju kretanje invalidskim kolicima	☐	☐	☐	
6.	Lift ili podizna platforma omogućavaju pristup drugim etažama (ako je potrebno)	☐	☐	☐	
7.	Ključne usluge / prostorije dostupne su osobama sa invaliditetom	☐	☐	☐	
8.	Prilagođen šalter / prijemni pult	☐	☐	☐	
9.	Prilagođen toalet za OSI	☐	☐	☐	
10.	Taktilne staze ili druge taktilne oznake	☐	☐	☐	
11.	Oznake / informacije na Brajevom pismu	☐	☐	☐	
12.	Zvučna signalizacija ili govorne informacije	☐	☐	☐	
13.	Vizuelna i jasno uočljiva signalizacija / informacije	☐	☐	☐	
14.	Postoji način prilagođene komunikacije za gluhe i nagluhe osobe	☐	☐	☐	
15.	Informacije i usluge dostupne su u pristupačnom i razumljivom obliku	☐	☐	☐	
16.	Osoblje je spremno pružiti odgovarajuću pomoć osobama sa invaliditetom	☐	☐	☐	
17.	Osoba sa invaliditetom može samostalno koristiti osnovne usluge objekta	☐	☐	☐	
18.	Pristupačnost objekta obuhvata različite kategorije osoba sa invaliditetom	☐	☐	☐	

ZAVRŠNE TERENSKJE NAPOMENE

Ključne prepreke:

Pozitivni elementi:

Preporučene intervencije:

Opća terenska ocjena: ☐ Pristupačan ☐ Uglavnom pristupačan ☐ Djelimično pristupačan ☐ Uglavnom nepristupačan ☐ Potpuno nepristupačan